

LONDÝNSKÉ LISTY

London Letters Fortnightly Review

Issued by Joseph Bělina, 13 Fernside Avenue, London, N.W.7. Phone MILL Hill 4024

ROČNÍK II V LONDÝNĚ DNE 21. LISTOPADU 1948 ČÍSLO 16

Lev Sychrava:

VÁLKA A MÍR.

Od počátku tohoto století prožívají Čechoslováci spolu s Evropou a s celým světem již třetí vážnou krizi, ve které jde o daleko více, než o osud toho nebo onoho jednotlivého národa. Tak jako v obou světových válkách, tak i nyní jde o celou budoucnost evropského lidstva a o vše, čemu říkáme civilisace. Atomová zbraň spolu s pokroky letectva vnucují nám velmi naléhavě otázku, zda je či není lidstvo schopno vypořádati se se společenskými důsledky vědeckého a technického pokroku tak, aby si jím připravilo nikoli vlastní zkázu, nýbrž vyšší stupeň svobody a spravedlnosti.

Může dojít k válce, k novému velkému ničení a zabíjení, jak jsme je my starší už dvakrát prožili, jen s tím rozdílem, že tentokrát by bylo ještě daleko pokročilejší, dokonalejší a účinnější. Mluvíme o válce, jako o něčem, co teprve může přijít. Ale válka vlastně už je nejen v Číně a v Řecku, nýbrž i všude tam, kde politické a sociální spory vnitřní vyřizují se válkou občanskou jako nedávno v Itálii a nyní ve Francii.

Komunisté stále opakují - a mají pravdu - že fronta boje nedá se nakreslit na mapě mezi východem a západem. Válka se vede všude tam, kde mezinárodně organizovaná strana komunistická usiluje o uchvácení státní moci "všemi prostředky". V tom smyslu i převrat v Československu byl válečným činem. Komunisté sami mluví neustále pyšně o slavném vítězství. Ve skutečnosti podařilo se jim druhé jen oklamati a překvapiti a úspěch útočnicka bude lze posouditi teprve až zmizí klam a hrozba konfliktu s mocnou ruskou stranou komunistickou.

Takový počáteční úspěch přirozeně nerozhoduje a nemůže být konečný. Výsledek bude záležeti od vývoje na frontě světové a ovšem i od toho, jak komunisté použijí moci, kterou uchvátíli. Zatím však nutno počítati s tím, že po únoru 1948 byla v Československu - věříme, že jenom na čas - zrušena demokratická národní svoboda, za kterou národ ve dvou válkách bojoval.

Vznik Československa a ostatních národních států, založených na troskách habsburské monarchie, vykládá se jednostranně a nesprávně, jako dílo francouzské diplomacie, hledající na východě podporu pro svůj starý boj proti útočnosti německé. Masaryk jasně vyložil ve své Nové Evropě, že šlo o to, aby Čechoslováci a ostatní národy tak zvaného nebezpečného pásma mezi Německem a Ruskem staly se rovnocennými a svéprávnými členy v demokratické rodině národů a aby nebyly pouhým předmětem politiky velmocí. Vše, co menší národy ve střední Evropě udělaly pro svou vlastní svobodu a bezpečnost, udělaly zároveň pro svobodu a mír Evropy a když západní Evropa nás v Mnichově opustila, opustila sama sebe a připravila

cestu druhé válce. Mnozí na západě dnes uznávají, že i dnešní vlády Kominformy ve střední Evropě jsou důsledkem Mnichova.

Masarykova a Benešova humanitní demokracie domýšlejší zásady demokratických revolucí západních do všech sociálních důsledků, jež si vynucuje rozmach moderní hromadné výroby, je nutným a přirozeným doplňkem myšlenky souručenství evropského západu a východu spojených poutem kolektivní bezpečnosti a trvalé spolupráce kulturní a hospodářské. To demokracii nazýval Beneš demokracií socialisující. Mnozí pochybují o možnosti tvůrčí a života schopné synthese těchto dvou pojmů. Demokracie a socialismus. Ale velká a snad jediná naděje světa je v tom, že upřímní demokraté a socialisté, usilující uvědoměle a opravdově o uplatnění a uskutečnění křesťanského ideálu svobodného člověka poznají a uznají, že jen zcela falešná dialektika staví tyto pojmy do nesmířitelné protivy.

Mnoho válek a revolucí, vlastně všechny významné války a revoluce dějin vzešly z poruch poměru člověka jedince a společnosti. Ale tyto násilné boje nebyly nutné. Přišly a nemohly nepřijít jen proto, že lidé často zanedbávají nejdůležitější boj, v němž nikdy bychom neměli ustávat, boj proti vlastním omylům, předsudkům a neřestem, boj o svobodu od nevědomosti a zaslepující vášně. Rostoucí velikost nebezpečí, spojeného s nedostatkem opravdovosti a odvahy v řešení poměru jedince a společnosti přivede nás snad k tomu, abychom včas udělali vědomě a promyšleně to, co jinak přijde a musí přijít po katastrofách, jestliže je ještě přežijeme.

Musíme věřit a doufat, že čím kritičtější a vědecktější budeme zkoumat, co je a čím má být na jedné straně člověk a na druhé straně společnost, tím jasněji uvidíme, že svoboda a dobro celku není možné bez svobody a dobra jedince, vidoucího ovšem jasně svou mravní a hmotnou souvislost se společností. Pochybovat o tom znamenalo by pochybovat o člověku a lidstvu.

Mnichov ukázal, že toto pojetí vývoje nezapustilo dosud kořeny na západě a únor 1948 ukázal, že zcela jinou představu o dějinách Evropy má strana, která dnes určuje politiku Sovětského Svazu. Bohužel ani v Československu se dvěma prvními presidentům nepodařilo pro toto pojetí demokratického míru vytvořit dostatečně silnou oporu pokrokového demokratického středu, ač úcta k oběma zakladatelům republiky je v národě obecná.

Tak jako vydání Československa Německu r. 1938, tak i po desíti letech opět zařazení jeho do svazku států řízených Kominformou ukazuje, že cesta k trvalému zajištění demokratického Československa a nové Evropy v duchu Masarykově je delší, než jsme se domnívali. Krise, jež se projevila fašismem a nacismem a ovšem i slabostí, kterou v odporu proti nim ukázala demokracie, nebyla dosud překonána. To zároveň vysvětluje nový rozmach a ofensivu Kominformy, která svými metodami a svým pojetím státu velmi se fašismu podobá.

Světová krise může přivodit třetí světovou válku, která by tentokrát snad už definitivně přesvědčila svět, že násilím se lidé nedají přinutit k lásce a ke spolupráci. Nevíme a nikdo neví, zda skutečně k válce mezi západem a východem dojde. Jisto je tolik, že válce je možno předejít, jestliže na jedné straně komunisté se včas vzdají myšlenky vnutit světu své pojetí mezinárodní revoluce a jestliže na druhé straně západ nebude se vracet k myšlence zničení komunismus válečnou intervencí v Rusku. Zároveň ovšem je potřeba, aby se západ včas odhodlal k potřebným hlubokým reformám sociálním. Právě souhlas v této důležité

otázce sblíží nás s Velkou Británií, která opatrně, ale jistě a pevně jde cestou demokracie socialisující.

Československo obnovené pod vedením Benešovým mohlo bez občanských bojů mnoho vykonati pro tento společný úkol lidstva, toužícího po spravedlivém míru. Po násilném přeručení tohoto vývoje v naší vlasti je nám útechou vědomí, že překvapení nepohotovité demokracie československé bylo snad včas varováním a výstrahou ostatním. Je naděje, že komunisté budou ještě včas přesvědčeni o velkém nebezpečí, k němuž je vedou úspěchy jejich tajně připravovaných útočných činů. Pak bylo by snad možno i v Československu postupně bez násilí se vrátit k demokracii, k Masarykovi a Benešovi doznáním omylů a nápravě chyb.

Ukáže-li se, že návrat k demokratické spolupráci mezi národy i u nás doma není možný bez války, můžeme s naprostou jistotou a otevřeností říci jen tolik, že žádný uvědomělý Čechoslovák nebude bojovat nikdy jinak, než na obranu proti násilnému útoku. Tak jako v obou světových válkách našli by Čechoslováci svou správnou cestu a své čestné místo v duchu odkazu Masarykova.

To není hrozba ani výzva. Nepřejeme si války, která by byla neštěstím pro všechny a zvláště pro nás. Ale Masaryk nás učil, že jsou horší věci než nejstrašnější válka a také nepatříme k těm, kteří často nevědomky a proti své vůli připravují a přibližují válku ustupující ze strachu tam, kde je třeba státi pevně a věrně při svých zásadách.

To neznámá, že bychom chtěli užívat, připravovat a doporučovat násilí tam, kde bychom jim třeba i vyšší vstřícnosti přání odpůrce a kde vyšší zájem našeho cíle ukládá hledati trpělivě jiné cesty věrné služby našemu národnímu programu.

V takové situaci je dnes náš národ doma. Komunisté se neštítí sami vyráběti a provokovati výzvy k násilí, aby jich použili k oddůvodnění násilí vlastního, jako dokladů o špatnosti svých odpůrců. Bezohlednost a lehkomyšlnost s jakou komunisté používají lži a úskoků, je nejpádnejším dokladem o neslučitelnosti jejich učení s naší národní myšlenkou, založenou na příkazu Husově, abychom pravdu hledali, jiným přáli a sami drželi a bránili až do smrti. Dosud nebylo a nikdy nebude vynyšleno nic modernějšího a praktičtějšího jako základ demokracie. Místo toho komunisté obviňují odpůrce ze zločinů, které nebyly nikdy spáchany anebo které nakonec sami dělají. Právě nyní, před třicátým výročím založení republiky prohlásil jejich ministr kultury, že všechno, co bylo napsáno o vzniku Československa v různých těch oficiálních pamětech, hází pod stůl. Pravdu o dějinách vzniku Československa budou prý nyní psáti komunisté. Není náhodou, že tato jejich pravda o 28. říjnu se podobá jako vejce vejci pravdě fašistické.

Nehodí se dnes zabývati se podrobněji onou záplavou lži, kterou komunisté oddůvodňují své nesvědčitě a nesmyslné násilí a snaží se zajistiti svou moc. Přesvědčí se brzo sami, že jejich vyspělá věda a zkušenost násilných pučů není ještě kvalifikací k vládě, dokonce ne socialistické. Pro odpor a rozhořčení proti nesmyslné vědě a zvrácené morálce Kominformy nezapomínejme, že nejsilnější je ten, kdo z každého zklamání a neúspěchu načerpá jen poučení. Věříme pevně, že Čechoslováci, spojení v duchu Kollárova a Štefaníkova, zařídí si opět své Československo v pokrokovou demokracii, usilující podle Washingtonské deklarace o svobodu větší a větší. Víme, že je to možné jen tak, že svobodu jednotlivců a skupin zařizovati budeme s promyšleným a opravdovým zřetelům ke svobodě a zájmům všech druhých, kteří svobodou nerozumějí život na cizí útraty.

Od července loňského roku, kdy československá vláda neposledy vyzkoušela míru své suverenity v zahraniční politice, bylo každému nezapjatému pozorovateli jasno, že Moskva v prostoru, který jí byl za války spojení vydán, nepřipustí žádný projev svobodné vůle kteréhokoliv národa a že je rozhodnuta zapojit všechny země tohoto prostoru nejenom politicky ale i hospodářsky na Sovětský svaz.

I komunisté věděli dobře, že úsilí o hospodářskou obnovu státu je odvislé od dobré mezinárodní hospodářské spolupráce s ostatními, zejména pak západoevropskými zeměmi a Spojenými státy. Při odpovědnosti, kterou měli a při tehdejší možnosti kritiky, považovali za neúnosné zříci se této spolupráce a připustit snížení životní úrovně v Československu na životní úroveň sovětskou. "Kam budeme prodávat naše luxusní zboží, sklo, bižuterii, když se neúčastníme Marshallova plánu? Vy od nás kupujete jen výrobky těžkého průmyslu." Odporoval ještě loni v červenci Gottwald Stalinovi, který naléhal na odvolání československé delegace, která se měla zúčastnit pařížských porad o Marshallově plánu. "Budeme od vás kupovati všechno" - odpověděl Stalin. Již tehdy bylo rozhodnuto o hospodářském zbláznění Československa. Únorový puč byl však nutným předpokladem pro úspěšné plnění noskevských plánů na území Československa. Bylo třeba odstraniti jakoukoliv možnost kritiky a odporu. Proto také na pokyn Moskvy komunisté velmi brzy opustili od zakrývání svých záměrů a sovětisace Československa postupuje nyní mnohem rychleji, než bylo lze vůbec očekávat. Nepochybně to souvisí s budoucími zahraničně politickými záměry Sovětského svazu.

PĚTILETÝ HOSPODÁŘSKÝ PLÁN,

kteřý byl schválen 27. října parlamentem, je pokusem o změnu celé struktury československého hospodářství. Podle tohoto plánu má dojíti k zdvojnásobení těžkého průmyslu, aby Československo mohlo splnit všechny požadavky Sovětského svazu a závazky, vyplývající z obchodních smluv se Sověty a ostatními zeměmi v oblasti sovětského vlivu. Shlediska zájmu československého hospodářství, není důvodů k tomu, aby byl měněn dosavadní poměr mezi těžkým a lehkým průmyslem. Po modernisaci strojního zařízení, nutné v zájmu zvýšení produktivity, nebylo třeba uvažovati o rozšiřování našeho těžkého průmyslu. A přece 40% plánovaných investic, které budou provedeny v oboru těžkého průmyslu, znamenají jeho zdvojnásobení. Budou stavěny nové hutě, vysoké peci, ocelárny a slévárny. Další 16% plánovaných investic bude provedeno v dopravě a vyžaduje si je zdvojnásobení těžkého průmyslu. Na stavbu silnic, mostů a jiných ve-

řejných staveb má býti věnováno 16 procent plánovaných investic. Na stavbu obytných domů má býti věnováno 12% plánovaných investic, na sociální péči 3% a na kulturní péči rovněž 3%. Celkem má býti během příštích 5 let investováno 336.2 miliardy Kčs/ t. j. 6.42 miliard dolarů./

OBCHODNÍ SMLOUVA SE SOVĚTY,

kteřá byla uzavřena 8. října t. r. zachovává sice formu obchodní smlouvy mezi dvěma suverenními státy, avšak ve svém obsahu spíše ukládá výrobní úkoly československému hospodářství, určené sovětským plánovacím ústředím v rámci sovětského hospodářského plánu. Vývoz z Československa do Sovětského svazu představuje z 23% výrobky hutního a těžkého průmyslu, 5% zemědělských výrobků a 72% výrobků spotřebního charakteru. Hutě vyvezou trubky, kolejnice a plechy. Z těžkého průmyslu budou dodány lokomotivy, lokomobily a zařízení elektráren, bagry a motory. Dále bude vyvezeno: obuvi za 1.300 milionů Kčs, gumové obuvi

a gumových výrobků za 690 milionů, 1.500 tun cigaretového papíru, 800 tun pergamenového papíru, textilu za 750 milionů Kčs, vlněného zboží za 210 mil. Kčs, stávkového zboží za 150 mil. Kčs, zdrhovadel za 45 mil. Kčs, okenního skla za 270 milionů Kčs, porcelánu a skla za 500 až 700 milionů Kčs. Zemědělských výrobků za 461 milionů Kčs.

BUDE PĚTILETKA SPLNĚNA ?

Oficiální propaganda nevyniká slibováním úspěchů pětiletého plánu. Ani nezdůrazňuje, že jeho splnění přinese zvýšení životní úrovně. Za předpokladu, že budou všechny plánované úkoly splněny mají v r. 1953 připadnouti tyto průměrné dávky potravin na jednoho občana měsíčně: 1/2 kg sádla, 3.1 kg masa, 12 vajec, 2.6 kg cukru a denně 1/2 l mléka. O másle, slanině a margarínu není v pětiletém plánu ani zmínky. Pokud jde o průmyslové výrobky, asi 1 pár obuvi ročně, 3 m vlněné látky, 18 m bavlněné látky a na 3 člennou rodinu připadne vyrobený nábytek v hodnotě 350 Kčs ročně. To všechno ovšem -po úspěšně splněné pětiletce.

DVOULETÝ PLÁN,

jehož úspěšné skončení je právě oznamováno, měl přinést zvýšení životní úrovně ve srovnání s dobou předválečnou o 10%. Jeho opačný důsledek a naprostý nedostatek všech životních potřeb je vysvětlovaný nedodržením plánovaných úkolů v zemědělství, stavebním ruchu a zahraničním obchodu. Oficiální propaganda však se neustále holedbá velkými úspěchy, kterých, zejména "po únorové likvidování reakce" bylo při plnění dvouletého plánu dosaženo. Nespokojenost dělnictva s nedostatky životních potřeb nelze však potlačit. Kampaně proti "šeptandě" nemají úspěchu. I komunistickým odborovým funkcionářům je vytýkáno, že podléhají vlivu podvrátných živlů a nesnaží se dělníky přesvědčovat o významu "ús-

pěchů socialismu, kterých bylo dosaženo". Pokusy se stalinskou sebekritikou byly velmi brzo opuštěny, když komunisté poznali, že s dělníky to nepůjde tak snadno, jak předpokládali. Byli velmi překvapeni, když v závodě, který hrál rozhodující úlohu ještě v únorové puči, v čakovické Avii, předseda závodní rady zakázal kolportáž Rudého Práva. Jak jsou přijímána čísla o výsledcích výroby, které přináší oficiální propaganda, ukazuje nám ve velmi mírné formě orgán Ústřední rady odborů URO: "díváme-li se pozorně po příčinách nespokojenosti s výsledkem plánovaného hospodářství a zejména po příčinách jisté nedůvěry v čísla plánu, které se rozhostila v některých vrstvách obyvatelstva, snadno objevíme, že jsou to právě různé drobnosti, které podlanují u širokých lidových vrstev pevnou víru v plán a jeho cíle. Prostý občan tohoto státu nedovede si dobře srovnati ten velký neponěk mezi 100 i více procenty plnění plánu v průmyslu a tou prostou skutečností, že na trhu nejsou drobnosti, jinž až dosud nijak nepřikládá mimořádné důležitosti, které však - jakmile nejsou - jsou zdrojem denních těžkostí. Vezměme si na př. jehly, žárovky, pojistky, nítě. Je zcela pochopitelné, že se občan nedůvěřivě tvrdí ke zprávám tisku a rozhlasu o tom kterém odvětví, jež splnilo plán. Tisíce vešponů železa a oceli se rozplývají proti argumentu, proč tedy nejsou prostě obyčejné jehly. V minulém týdnu dorazil první průmysl do cílové pásky dvouletky: průmysl papíru a lepenky. Proč však není neobyčejnější druh papíru - balicí papír? Je jistě divnou ironií plánovaného hospodářství, jestliže si občan nese od pekaře rohlíky, zabalené jen tak v novinách, ve kterých si právě přečetl o úspěchu papírenského průmyslu." Jehel a pojistek je sice nedostatek, zato však zbývají plechové medaile, které jsou udělovány za stachanovské vý-

komu. Nejvyšší z nich, odznak "Hrdiny práce" nebyl dosud udělen. URO však vyslovuje naději, že se v pětiletce přece někdo najde.

PAK MAJÍ VĚŘIT PROCENTUM !

Dne 10. listopadu přinesl pražský tisk v hospodářských rubrikách tuto zprávu ministerstva zemědělství: "Dodávky jatečného dobytka byly splněny v posledním týdnu říjnovém, kdy se skončila platnost mimořádného příplatku u hovězího dobytka na 226%, v prasatech na 223%. Tím za celý říjen byla dodávka hovězího dobytka splněna na 123%, v prasatech na 121%, při čemž jak Čechy, tak i Morava překročily plnění nad 100%."

Tentýž den přinesly noviny zprávu ze schůze vlády, v níž se praví:

"Ministryně výživy inž. Jankovcová podala vládě zprávu o neuspokojivé situaci ve výkupu masa. Proto vláda schválila návrh, podle něhož ostanou chovatelé dobytka zvláštní odměnu za každý kilogram živé váhy, dodaný nad kontingent. Odměna bude 10 Kčs u skotu a 15 Kčs u vepřů. Na druhé straně zaplatí chovatelé, kteří bez závažných důvodů nesplní předepsaný kontingent, za každý kilogram nedodané živé váhy příspěvek, který bude činit u skotu 25 Kčs, u vepřů 35 Kčs."

Tak kde je vlastně ten dobytek?

STÁTNÍ ŠMELINA,

jejíž zavedení k letošním vánocům oznámila ministryně výživy Jankovcová, působí pobouření mezi hospodyněmi. Začátkem prosince má být dáno na trh několik milionů balíčků s potravinami, které budou prodávány volně. V balíčku, který bude prodáván za 600 Kčs bude toto zboží: 1 kg cukru, 1/4 kg pečiva, 100 g kávy, 20 g čaje, 70 g cukrovinek, 200 g rýže a něco hrozin nebo mandlí a 1 litr rumu. Hodnota tohoto zboží, podle nynějších cen, činí maximálně 230 Kčs. Na této státní šmelině zaplatí tedy konsumenten-

ti při 3 milionech balíčků nejméně o 1 miliardu více. Tím bude odčerpána celá vánoční výpomoc, kterou vláda pro všechny zaměstnance i důchodce s velkým humbukem oznamuje. Samozřejmě, že tato šmelina, podle sdělení ministryně Jankovcové, může být uskutečněna jenom díky dodávkám velkého sovětského spojence.

PROTI DÉLNICTVU,

které se brání neustálému zvyšování výrobních úkolů a soustavnému snižování životní úrovně, postupuje komunistická propaganda nevybíravými prostředky. Čistka v odborech, kde jsou postupně odstraňováni všichni nekomunističtí funkcionáři, vytváří z jednotných odborů, které mají hájit zájmy námezdně pracujících, nástroj protidělnické politiky komunistické vlády. Odpor proti šestidennímu pracovnímu týdnu byl zložen. U Baťů ve Zlíně, na schůzi důvěrnického sboru, se vyslovil pouze jeden z důvěrníků pro zavedení šestidenního pracovního týdne. Komunistický poslanec a ředitel závodu dr. Holý, oznámil příští den na celozávodní schůzi, že sbor důvěrníků se usnesl jednonyslně na zavedení šestidenního pracovního týdne. Odpor dělnictva se ovšem projevuje zatím neorganizovaně. Podle úřadujícího místopředsedy URO, Václava Cipro, bylo zjištěno, že ze 150 lidí, kteří zůstali v jednom závodě v sobotu a v pondělí doma, bylo 5 skutečně nemocných. To prý je ulejšáctví, které bude trestáno, poněvadž prý průmysl absencí ztrácí 140.000 pracovních sil ročně. Tento odborář, statečně bojující proti dělníkům, se pak diví, že z 35 kovočerných závodů na karlovarsku přišli jeho nadávky dělníkům vyslechnouti delegáti pouze ze 4 závodů. Z toho je vidět, že však i nižší komunističtí funkcionáři začínají podléhati strachu z dělníků, které zastupují. Strach z dělníků vede také k řadě opatření, která mají zabránit eventuálnímu odporu. Na konferenci kovočerníků

kteřá se konala v Lidovém domě, bylo za přítomnosti ministra průmyslu Klinenta, sděleno, že závodní schůze dělnictva nemají být pokud možno svolávány. Závodní rady, které se v posledních měsících postavily na odpor proti řadě opatření, mají být zrušeny. V závodech budou ze spolehlivých komunistů vybudovány důvěrnické sbory, které mají řešit všechny otázky, jež byly dříve předkládány celozávodním schůzám.

KONEC BRIGÁD.

Do dlouhodobých pracovních brigád, pro které měla úsilovná propaganda získati 19.000 dobrovolníků, se přihlásilo jen 1.420 osob. Pracovní síly pro průmysl mají být získány převedením většího počtu státních a veřejných zaměstnanců do továren a dolů. Tisíce nekomunistických zaměstnanců Ústředního národního výboru v Brně bylo převedeno do průmyslu. Dalším opatřením pro získání levných pracovních sil na těžké práce, podle sovětského vzoru, je zřízení

KONCENTRAČNÍCH TÁBORU,

podle zvláštního zákona "o výchovných pracovních střediscích", který již byl schválen. Tyto tábory jsou zřizovány přesně podle nacistického a sovětského vzoru. Budou do nich zařazeny osoby od 18 do 60 let, které byly odsouzeny podle nového zákona na ochranu lidové demokratické republiky, dále pak podle zákonů o stihání černého obchodu, o trestní ochraně provádění dvouletého plánu a o trestní ochraně národních podniků. Koncentrační tábory zřizuje a spravuje ministerstvo vnitra, které také rozhoduje, kdo má být do nich zařazen. Zákon sice předpokládá, podle § 5, zvláštní komise, zřízené při krajských národních výborech, které mimo zařazování do koncentračních táborů mohou také rozhodnouti o jiných persekucních opatřeních a to: a/ zakázati zařazenému pobyt v určitém územním okrsku nebo místě, nebo mu určití místo pobytu, b/ naříditi vyklizení bytu zařazené

osoby, c/ rozhodnouti, že na živnost nebo majetek zařazeného bude uvalena národní správa atd. Ovšem do doby, než budou krajské národní výbory zřízeny, vykonává jejich působnost podle tohoto zákona ministers-tvo vnitra. Toto šílené opatření je výplodem několika lidí, kteří po celou dobu okupace spolupracovali s nacisty a po válce, jako úředníci ministerstva vnitra se od gestapáků, dříve než byli oběšeni, nechali náležitě poučit. Tito úředníci ministerstva vnitra spolupracující dnes s NKVD budou pochopitelně také pověřeni vrchním dozorem nad koncentračními tábory.

OPATRNÉ NÁZNAKY KOLEKTIVISACE.

Do února ujišťovala komunistická strana zemědělce, že soukromé vlastnictví půdy zůstane zachováno a nová šs. ústava obsahuje dokonce usnesení, že soukromé vlastnictví k půdě, nepřesahující 50 hektarů je nedotknutelné. Proto po nové linii zemědělské politiky, stanovené Kominformou pro země "lidové demokracie", jsou oficiální projevy - naznačující provádění kolektivisace v budoucnosti, neobyčejně opatrné a kladou zvláštní důraz na její dobrovolnost a pomalé tempo v provádění. Komunistický poslanec Volavka prohlásil v parlamentní rozpravě o pčtilctce: "Budeme se snažit, abychom přesvědčili o výhodách různých forem zemědělské výroby zemědělce. Při hledání nových forem výrobních nebude žádný spěch, který by věc poškodil. Budou se tvořit příklady, na nichž se náš zemědělec bude učit." Nicméně mezi zemědělci vládnou velké obavy z budoucího vývoje, což se projevuje nedostatečným plněním dodávkových povinností. Aby vyšla vstříc rolníkům, rozhodla se vláda povolití prodej vajec, mléka a hrabavé drůbeže zemědělcům, kteří splní výkupní povinnosti. Toto opatření vyvolalo však protesty měšťských spotřebitelů a zejména dělnictva, jak Rudé Právo musilo přiznat. Poněvadž zvláště neuspokojivá je situace ve výkupu masa,

rozhodla vláda, že chovatelé dobytka dostanou zvláštní odměnu za každý kilogram živé váhy dodaný nad stanovený kontingent. Vedle těchto metod používá se i nátlaku a v některých okresech byly zavedeny národní správy do usedlostí rolníků, kteří "nesplnili povinnosti."

ČISTKA V KOMUNISTICKÉ STRANĚ

byla oznámena zvláštním usnesením Ústředního výboru KSČ. Novým usnesením o zavedení "kandidátů členství ve straně" byla prakticky opět zastavena. Mezi příslušníky komunistické strany je vedle starých, předválečných členů, velký počet členů nových, kteří z nejrůznějších příčin vstoupili do KSČ po válce nebo po únorovém převratu. Komunisté mnohé z nich podezírají, že nepochopili všechny zněny v politické linii strany, k níž došlo v poslední době; nižší funkcionáři nejsou si dobře vědomi rozsahu nových povinností, jež jim připadly. Mezi komunisty zastávajícími veřejné funkce, pronikají obavy z budoucího vývoje. Doma je totiž sklon k tomu, srovnávat dnešní poměry s poměry za německé okupace. Jsou šířeny zprávy, že dojde opět k trestnímu stíhání kolaborantů a pro předsedy akčních výborů je už určována taxa 25 let vězení a pro členy těchto orgánů 10 let /p.r.: taxu pro členy vlády ve zprávách z domova ještě postrádáme./ Bylo proto zahájeno důkladné prověřování všech příslušníků strany, kteří nevykonávají dosti důsledně své funkce. Jejich odsouzení mělo skončit vyloučením. Brzy se však ukázalo, že komunisté se sami zhrozili důsledků, které by tato čistka měla a proto bylo rozhodnuto, že nespolehliví nebudou vylučováni a budou převedeni do kategorie kandidátů členství ve straně.

ZMĚNY VE VLÁDĚ

byly v diskusích oznamovány mnohé funkcionáři KSČ. V Praze ovšem není ani Gomulka ani Titů. Jsou jen poslušní vůdce a polovůdce, kte-

rým příliš záleží na jejich místech. Dojde-li tedy k jakékoliv změně ve vládě, nepůjde o odstranění úchylek, ale o to, aby vzhledem k těžké situaci bylo v lidu vzbuzeno zdání, že v předvečer pětiletky nastupují do toho neb onoho resortu svěží síly. K vážnější rozporům došlo mezi stranou a dvěma povedenými náčelníky odborů ve vládě, kterým je vytýkáno, že odbory ztratily jakoukoliv kontrolu nad dělníky. Odpor dělnictva proti vládě také podstatně oslabuje pozici Zápotockého.

LENIN-STALIN-ALOIS JIRÁSEK.

Marx, Lenin a Stalin byli doposud jedinou povinnou četbou všech "uvědomělých" komunistů. Do krve a každé buňky měli vstřebat leninsko-stalinskou ideologii, která je jediné správným vodítkem při kritice vývoje lidské společnosti, při organizaci nového hospodářského života v Československu, při psaní románů, novin, při provozování hudby i divadla, při odstraňování politických odpůrců, při plnění dvouletého plánu, atd. atd. Velké překvapení způsobila doma zpráva, že si Klement Gottwald pozval na pražský hrad ministry Nejedlého a Kopeckého, aby je upozornil na to, že vlastně Alois Jirásek byl první pořádný komunistický spisovatel a že by jeho díla měla být povinnou četbou, stejně tak, jako Lenin a Stalin. Nejedlý s Kopeckým samozřejmě okamžitě konstatovali, že je třeba ještě do jara příštího roku vydati nekolik tun Aloise Jiráskova. Doma lidé kroutí hlavou nad tím, že je jim doporučována četba o tom, jak se český národ bránil svým utlačovatelům. Domníváme se však, že vysvětlení je snadné. Gottwaldovi jde patrně o to, aby si národ připomínal, jak všichni čeští rebelové dopadli.

K tomuto číslu přikládáme našim čtenářům ve Švýcarsku poštovní poukázky, kterých mohou používat k vyrovnání předplatného Lond. Listů.

Československá Národní rada v Americe, která je pojátkem všech našich krajanůvých spolků ve Spojených státech, svolává národní sjezd českých a slovenských spolků v Americe. V oznámení, podepsaném předsedou Janem A. Červenkou a tajemníkem Karlem M. Prchalem se mimo jiné praví:

"Od té doby, co se navrátili mezi nás krajané, kteří letos v lete navštívili starou vlast, roste i snaha, abychom dali jako Američané československého původu důrazněji na jevo, že nejen nesouhlasíme s diktaturou, která byla nastolena v Československu, ale už jako Američané ji co nejrozhodněji zavrhuje a považujeme nejen za svoje nezadatelné právo, ale i za svou občanskou povinnost oprít se všem snahám a pokusům podvratných živlů, které by nás mohly postavit do světla, v němž bychom se Americe jevíli co složka nebo snad i základna páté kolony, jako své doby německý Bund.

Vyhovujíc tomuto přání a spolu plnic usnesení svých jarních porad, Československá národní rada v Americe, jež je dnes jedinou všennárodní organizací, která spojuje demokratické Čechy a Slováky bez rozdílu jejich přesvědčení politického / s vyjimkou komunistů a fašistů / neb náboženského, svolává na dny 4. a 5. prosince 1948 Národní sjezd českých a slovenských spolků a organizací v Americe a zve všechny krajanůvské spolky a organizace, spolkově ústředí místní i státní a jednoty všennárodní k účasti na tomto sjezdu.

Snahou Národní rady jest soustředit všechny živé, upřímně demokraticky cítící síly našeho lidu a všechny lidi dobré vůle k činorodé společné práci, jak za naše krajanůvské zójmy v této zemi, tak na pomoc porobenému lidu v Československu.

Sjezd náš bude mít tento program:

1./ Obnovit a posílit jednotu krajanůvského života ve Spojených Státech, bez které nelze nám úspěšně plnit svoje kulturní úkoly v době poválečné.

2./ Manifestačním způsobem poznovu osvědčit před americkou veřejností svou neúchylnou věrnost odkazu Lincolna a Roosevelta, Masaryka, Beneše a Štefanika, demokracii americké i československé.

3./ Dohodnout se o společném postupu vůči snahám po obnově československé svobody a demokracie.

4./ Dohodnout se o účinné akci na podporu demokratických uprchlíků z Československa."

ČESKOSLOVENSKÁ OBEC LEGIONÁŘSKÁ V ZAHRANIČÍ,

Zahraníční vojáci z druhé světové války a legionáři prvního odboje, kteří po komunistickém puči uprchli opět z Československa, sdružili se v Anglii v Československou obec legionářskou v zahraničí. Na ustavující schůzi tohoto svobodného legionářského bratrstva v zahraničí byla přijata tato resoluce:

"Vojáci československých zahraničních armád, kteří v jednotě s národem doma za první světové války vybojovali a za druhé světové války ubránili spolu s ostatními národy, spojenými proti německé výbojnosti, svou národní svobodu, vztyčují za hranicemi své vlasti prapor demokracie, která v jejich domovech byla násilím komunistické strany potlačena. Programem a směrnicí je nám odkaz naší národní revoluce, přivedené k vítězství T.G. Masarykem, M.R. Štefáníkem a Ed. Benešem, odkaz, který po léta vedl Československou Obec Legionářskou v jejím usilování a vy-

budování Československé republiky v pokrokovou, sociálně spravedlivou demokracii jako rovnocenného člena rodiny svobodných národů.

V den třicátého výročí Československé republiky zakládáme zatím za hranicemi, Československou Obce Legionářskou, doma znásilněnou a prohlásujeme své rozhodnutí vynaložiti všechny své síly ku znovuvybudování svobodného Československa se všemi věrnými Čechoslováky, kteří jasně vidí neslučitelnost československé státní myšlenky jak se zrádným nacionalismem vzoru nacistického, tak i s falešnou teorií komunistickou.

Voláme ke spolupráci také všechny ostatní, kteří s námi Masarykovu republiku budovali a za její svobodu a celistvost bojovali.

Věříme, že československý lid, jehož vůle se dnes komunistická strana neprávem dovolává, brzo opět zařídí si svůj těžce vybojovaný stát dle zásad Masarykovy humanitní demokracie."

Předsedou Československé obce legionářské v zahraničí byl zvolen generál Liška, který za války velel československé tankové brigádě u Dunkirku. Jednatelům je major Richard Pollák.

MEZINÁRODNÍ SELSKÁ UNIE.

V této organizaci, známé pod jménem "Zelená internacionála", jejíž sídlo je ve Washingtonu, se sdružili vedoucí představitelé selských stran, potlačených dnešním komunistickým režimem ve střední a východní Evropě. Unie předložila předsedovi Valného shromáždění Spojených národů zvláštní memorandum, které podepsali předseda Stanislav Mikolajczyk/Polská selská strana/generální tajemník Dr. Jiří M. Dimitrov/Bulharský Národní agrární svaz/, místopředsedové: Ferenc Nagy/Maďarská maloroľnícká strana/, Dr. Vladko Maček/Chorvatská selská strana/, Dr. Milan Gavrilović/Srbský agrární svaz/Grigore N. Buzesti/Rumunská národní selská strana/ a další nově přijatí dva členové ústředního výboru: Dr. Josef Černý/Česká republikánská agrární strana/ a Dr. Fedor Hodža/Slovenská demokratická/agrární/ strana/. Memorandum uvádí případy násilných zásahů Sovětského svazu a Moskvou řízených komunistických stran v Bulharsku, Československu, Maďarsku, Polsku, Rumunsku a Jugoslávii. Poněvadž tyto zásahy znamenají porušení mezinárodních závazků, jež převzala sovětská vláda a vytvářejí stav, který je v rozporu se zásadami Charty Spojených národů, žádá memorandum, aby Valné shromáždění Spojených národů se zabývalo zejména těmito požadav-

ky: aby bylo odsouzeno porušování mezinárodních smluv a dohod Sovětským svazem, aby byly vytvořeny prozatímní demokratické vlády s úkolem provést svobodné volby pod dozorem Spojených národů, aby byl utvořen mezinárodní vojenský sbor, který by zajistil provedení rozhodnutí Spojených národů a vynutil plnění mezinárodních smluv a dohod. K memorandu jsou připojeny zprávy o jednotlivých zemích střední a východní Evropy, uvádějící doklady o násilné kolektivizaci, o porušování lidských práv, svobody tisku, svobody projevu, otročké práce atd. Zaslouhuje pozornosti, že zpráva o Československu neobsahuje ani zmínky o únorovém komunistickém puči, takže nutně musí vyvolati dojem, že již před únorem byla demokracie v Československu úplně potlačena. O dekretech presidenta republiky prohlašuje zpráva, že byly vydány neústavně a o dekretech, jimiž byl znárodněn průmysl, tvrdí, že jejich skutečným cílem bylo vyvolati "hospodářský chaos a zmatek." Zpráva končí apellem k svědomí civilizovaného lidstva a vyslovuje naději, že jeho pomocí bude obnovena svoboda a demokracie v naší zmučené zemi.

JEJICH "ZLOČINEM" BYLA DEMOKRACIE.

Generální tajemník britské Labour Party prohlásil k soudům nad socialisty ve východní Evropě:

V Polsku bylo zahájeno soudní řízení proti Kazimíru Pużakovi, generálnímu tajemníkovi Polské socialistické strany od r. 1921 a pěti jeho soudruhům.

V Bulharsku Košta Lulčev, vůdce bulharské sociální demokracie a sedm dalších členů výkonného výboru bylo postaveno před soud na podkladě vynýšených obvinění. Byli odsouzeni k trestům na svobodě od 10 let až na doživotí.

Pużak a jeho přátelé byli uvězněni před 18 měsíci. Dva uvězněni socialističtí vůdce zahynuli po surovém zacházení ve vězení.

Jak v Polsku tak i v Bulharsku, skutečný zločin, pro který byli postaveni před soud, bylo jejich odhodlání bojovat za demokratický socialismus. Jejich nezlomná statečnost před komunistickou tyraní vyžaduje našeho nejvyššího obdivu. Jejich osud je však strašným poučením všem, kteří ještě věří, že komunismus a socialismus mají něco společného. Pravda nebyla nikdy jasnější.

Na celém světě komunisti slovem i činem označují demokratické socialisty za své úhlavní nepřátele, neboť jedině demokratický socialismus může odstranit bídu, ve které se daří komunismu.

Oběť, kterou přinesli Pużak a Lulčev je varovnou výzvou, jež přichází včas pro nás všechny."

KDO ZAVRAŽDIL SCHRAMA ?

Brzy po Masarykově smrti přinesl pražský tisk krátkou, zastrčenou zprávičku, o tom, že "partyzánský major Schram byl ve svém bytě zavražděn neznámým pachatelem. Několik dnů potom vydalo ministerstvo vnitřní zprávu, že pachatelem vraždy je Jiří Choc, který nyní s řadou svých společníků byl postaven před soud. Zprávy o průběhu tohoto procesu, který byl ohlašován s velkým hlučen, jsou nápadně stručné a zmatené a zdají se nasvědčovat tomu, že v režii celého procesu něco ne-

klape. Je to pohorlivé. Vražda Schrama bude vysvětlena teprve po čase, stejně tak, jako smrt Jana Masaryka, s níž patrně souvisí. Schram byl jedním ze skupiny českých šovinistů německé národnosti, do které patří také Karl Kreibich a Paul Reinann. Neznalost českého jazyka a německý původ jim nepřekážejí v dodávání šovinistických protiněmeckých hesel komunistickému Agitpropu. Schram byl starý německý komunist, který již dávno před válkou byl pověřován "zvláštními úkoly". Aniž příliš vystupoval na veřejnost, platil vždy za muže, který se těší neomezené důvěře Moskvy. Tak tomu bylo i po válce. I mezi komunisty byl málo znám, stejně tak jako druhé "oko" Moskvy Gendler, který ze sekretariátu KSČ nyní řídí československou zahraniční politiku. Panika, kterou jeho smrt vyvolala mezi vedoucími, informovanými komunisty, nevznikla proto, že by se obávali "atentátu reakce", nýbrž proto, že Schramova smrt jim ukázala, jak mohou být likvidováni i ti nejvěrnější, jejichž prostá existence - protože příliš mnoho vědí - je nebezpečná. Max Holz, Běla Kuhn, Jagoda, Ježov a celá řada jiných, kterým byly svěřovány "zvláštní úkoly", skončili podobně, jako Schram. Proces se studentem Chocem má jenom oddůvodnit další persekuci všech, komunistickému režimu nepohodlných lidí v Československu. Komunisté vědí dobře, že Choc Schrama nezastřelil. Pravdivost protokolů, které byly soudu předloženy, Choc i ostatní právníci statečně popírají. Pozorně sledujeme, kteří svědci ještě v průběhu procesu vystoupí a jak budou vypovídati. Pak se k tomuto případu ještě vrátíme.

ZBYTEČNÁ DEMONSTRACE.

Schůze ústř. výb. kom. strany ve španělském sále praž. hradu mají dokazovat, že v ČSR vládne pouze komunisté. "To věděl každý! Ovšem nikoliv ti, co na hradě schůzují !

KANADA.

Kanadská vláda rozhodla, že do země má být připuštěno 1.000 politických uprchlíků z Československa. Poněvadž do tohoto počtu nejsou zahrnuti příslušníci rodin, dostane se tak do Kanady asi 2.000 osob. Podmínkou pro připuštění uprchlíků je však to, aby předem pro ně bylo v Kanadě opatřeno zaměstnání. O splnění tohoto těžkého úkolu se stará vyslanec František Němec. Doposud se podařilo sjednat se 14 kanadskými firmami umístění 150 československých uprchlíků. Tyto smlouvy již byly schváleny kanadskými úřady a podle nich bude proveden v Německu výběr vhodných osob. V Kanadě je organizována sbírka šatstva a kanadský Červený Kříž poskytl 40.000 dolarů na nákup šatstva pro československé uprchlíky v Německu a Itálii.

ŠVÝCARSKO.

Švýcarská dělnická pomoc pozvala více než 100 českých dětí z uprchlických táborů v Německu k několika měsíčnímu pobytu ve Švýcarsku. Tato velkorysá akce musela být velmi pečlivě připravena, poněvadž je organizována pro děti od 4 měsíců do 13 let. Děti jsou ubytovány v krásných domovech, na památné a pro Švýcary historické Rigi, ve světoznámém údolí davoském. Teší se odborné péči švýcarského personálu a několika českých maminek. Bylo by si jen přát, aby děti mohly zůstat ve Švýcarsku do té doby, než budou moci jejich rodiče opustit uprchlické tábory k trvalému pobytu ve svobodných zemích. Rovněž v

NORSKU

je již 60 dětí z uprchlických táborů. Organizátorem akce je Svaz norských osvobozených politických vězňů, jehož tajemníkem je Ragnar Andersen, který je hybnou silou všech pomocných akcí pro Čechoslováky v Norsku. Průjezd transportu československých dětí Dánskem do Norska vzbudil v Kodani velikou pozornost a dánský tisk přinesl o akci velmi podrobné zprávy.

POZNÁMKY.

Ustřední akční výbor Národní fronty oznámil, že do konce měsíce října t. r. bylo z československého Sokola vyloučeno 11.446 činnovníků.

Profesoru Akademie věd ve Švédsku Martinu Lammovi nabídla Karlova universita čestný doktorát. Profesor Lamm tuto počtu odmítl a prohlásil, že se bude ucházeti o čestný doktorát teprve od svobodné Karlovy university.

Ve Švýcarsku dojde 19. prosince k lidovému hlasování, kterým má být mimo jiné také rozhodnuto o přijetí zákona, který by umožnil trvalý asyl uprchlíků ve Švýcarsku. Švýcarská sociální demokracie zahájila akci pro přijetí tohoto zákona.

Pražským novinám bylo zakázáno uveřejňovati jména předsedů senátu i přisedicích, kteří soudí politické odpůrce komunistického režimu.

Dr. Zenkl byl slavnostně přijat na radnici města New Yorku starostou Williamem O'Dwyerem.

Předseda švédsko-československé společnosti ve Stockholmu Erik Weckergreen oznámil, že společnost po dobu komunistické diktatury v Československu zastavuje svoji činnost.

Londýnské Listy vychází dvakrát v měsíci, každého prvního a patnáctého, za redakce Blažeje Vilíma. Adresa redakce a administrace je: 13 Fernside Ave, London N.W.7. Telefon: MILL Hill 4024.

Předplatné činí čtvrtletně 7s 6d, 1.50 dolaru, 7.50 švýc. franků, 7.50 švéd. korun, 12 norských korun, 12 dánských korun, 8 Hfl.- pololetně: 15 s, 3 dolary, 15 švýc. franků, 15 švéd. korun, 24 norských korun, 24 dánských korun, 16 Hfl.- ročně: 30 s, 6 dolarů, 30 švýc. franků, 30 švédských korun, 48 norských korun, 48 dánských korun, 32 Hfl.